

**NA
ÚTEKU**

**MICHALA
RIES**

NA MICHALA
RIES
ÚTEKU

Vydal Slovenský spisovateľ, a. s.
Miletičova 23, 821 09 Bratislava 2
E-mail: info@slovenskyspisovatel.sk
www.slovenskyspisovatel.sk
Zodpovedný redaktor Marek Zákopčan
Tlač TBB, a. s., Banská Bystrica

Tento príbeh je fikcia. Všetky mená, postavy, miesta a udalosti sú výplodom autorkinej fantázie alebo súčasťou vymysleného príbehu. Akákoľvek podobnosť so skutočnými miestami, udalosťami, a žijúcimi či nežijúcimi osobami je náhodná.

Copyright © Michala Ries 2020
Cover Design © Barbara Baloghová 2020
Cover Photo © Shutterstock
Slovak Edition © Slovenský spisovateľ, Ltd, 2020

ISBN 978-80-220-2265-1

PROLÓG

„To Hasovo dievča má len šesťnásť.“

Vysoký mladý muž so strapatými vlasmi a tmavým strniskom sa obráti k prezidentovi klubu a nadvihne obočie. „A?“

„Sleduješ ju ako... Vlk.“ Prez sa zasmieje na výstižnom prirovnaní. Tú prezývku mu dal on, keď sa zoznámili. Obraz vlka sa mu vynoril v hlave pre jeho oči – za zdanlivým pokojom číhala divokosť, nebezpečenstvo.

Prez vie dobre čítať ľudí, život ho to naučil. Stretol sa s rôznymi pochybnými individuami, násilníkmi, pasákmi, dílermi aj vrahmi a vďaka schopnosti rýchlo a presne odhadnúť ľudský charakter už párkrát zachránil zadok seba aj iným. Preto mu stačilo iba zopár minút, aby vedel, že Vlk je správny chlap. Chlap, ktorý jedného dňa nastúpi na jeho miesto. Odvtedy si ho drží blízko.

Vlk pokrčí plecami, nie je o čom diskutovať, ale Preza príliš zaujalo jeho sústredené pozorovanie toho mláďaťa. Zahľadí sa na dievčinu. Už ju videl niekoľkokrát, aj sa s ňou rozprával, ale zaškatuľkoval si ju ako dieťa, Hasov prívesok. Je celkom pekná, ale nič špeciálne. Tmavé vlasy aj oči, vysoká, oblé tvary, ktoré ešte nezískali úplné ženské kontúry. Pri smiechu zakloní hlavu a v lícach sa jej vytvoria jamky. Nie je ako iné dievčatá v jej veku – nesnaží sa pôsobiť skúsene ani dospelo, sršia z nej mladosť a nevinnosť. A to ho privádza k otázke, prečo od nej Vlk nemôže odtrhnúť oči.

„Máš chuť na pannu?“ podpichne ho.

Vlk sa zamračí. „Naser si.“

Prez sa srdečne rozosmeje a uštedrí Vlkovi silný úder do chrbta. Nikto z klubu, ani tí najstarší členovia, sa s ním takto neodváži rozprávať. Ale tento mladík, ktorý ešte ani nemá ich farby, si nedáva servítku pred ústa. Prezovi sa to páči, vie oceniť odvalu, aj keď to znamená občas schytať urážku. Vlk má však šiesty zmysel a vie správne odhadnúť hranicu.

Prez rád prekračuje hranice, preto si neodpustí poslednú poznámku: „Prestaň sa mračíť, inak skôr s krikom ujde, než ti dovolí, aby si ju pretiahol.“

O niekoľko metrov ďalej Júlia netuší, ako veľmi zaujala Vlkovu pozornosť, a baví sa na historke o nepeknej prostitútke so zubnou protézou. Reči o sexe ju neprivádzajú do rozpakov, hoci sa zatiaľ nedostala ďalej ako po bozkávanie a ohmatávanie pod tričkom. Otec ju bráva medzi motorkárov, odkedy začala chodiť. Zvykla si na ich nebezpečný výzor, vulgárny slovník a hrubé správanie. V istom zmysle ich vníma ako rodinu, aj keď vie, že oni ju pokladajú za decko. Dospeje, bude s nimi jazdiť a ich postoj sa zmení. Dovtedy jej neprekáža byť mimo diania, iba pozorovateľkou. Otec, ponorený do živého rozhovoru, ju neprítomne objíma okolo pliec. Júlia sa k nemu pritúli a láskyplne si prezerá jeho profil – husté obočie, veľký nos, usmievavé pery a tieň strniska na lícach. Hruď jej zaleje náklonnosť. Tak veľmi ho miluje! Nie je len skvelým otcom, ale aj jej najlepším priateľom. To on v nej zasial lásku k motorkám a postaral sa, aby semienko vyklíčilo do túžby hraničiacej s posadnutosťou. Júlia má zatiaľ vodičské oprávnenie iba na najmenšiu motorku, no je motorkárka telom aj dušou. Onedlho vstúpi do klubu a vnútorný pocit spolupatričnosti sa stane realitou. Potom si nájde nejakého drsného, potetovaného motorkára, z ktorého sa jej roztrasú kolená, a...

„Na čo myslíš, zlatko?“ preruší jej myšlienky otec a vtisne jej bozk do vlasov.

Júlia sa zachichoce, nemá pred ním tajomstvá a necíti sa trápne pri žiadnej téme.

„Na sexi motorkára, čo na mňa niekde čaká.“

Otec prekvapene zažmurká, potom sa zasmeje. „Boh ochraňuj toho úbohého, nič netušiaceho muža,“ povie, za čo si vyslúži ostrý lakeť medzi rebrá.

Vlk z nej celý večer nespustí oči. Je v rovnakej miere fascinovaný i znepokojený jej smiechom, žiarivými očami a lákavou krivkou zadku. Niekoľkokrát sa od nej pokúšal odvrátiť, ale neúspešne, do pár sekúnd znova pritiahla jeho pozornosť. To, že sa nedokáže ovládnuť, v ňom vyvoláva podráždenie. Prez mal pravdu, naozaj má chuť na pannu – na túto konkrétnu pannu, stojí mu od momentu, čo ju uvidel. Je pekná, ale mal už krajšie ženy. Jeho telo však reaguje, ako keby v živote nevidelo nič vzrušujúcejšie. Keby mala dvadsať, osemročný rozdiel by nič neznamenal. Ale má šestnásť a je dcérou prezidenta spriateľného klubu. A to sú len dva z mnohých dôvodov, prečo sa k nej nepriblíži a už vôbec sa nepokúsi o rozhovor. Že neako ona sa treba oblúkom vyhnúť bez ohľadu na to, čo si o tom myslí jeho vták.

Vlk je spokojný so svojím životom a má rád veci pod kontrolou. Nestojí o komplikácie.

V momente, keď Júlia s Hasom odídu, sa mu ul'aví. Dúfa, že ich cesty sa už nikdy nepretnú.

PRVÁ KAPITOLA

Sedím na posteli a hľadím na telefón. Mama mi volá so železnou pravidelnosťou každú nedeľu o štvrtej. Možno má v mobile posledných päť mesiacov nastavenú pripomienku s textom: Zavolať nevďačnej dcére.

Telefón zvoní celú minútu. Znervózňuje ma, ako dlho vydrží čakať na linke. Napriek tomu so zatajeným dychom sledujem displej, až kým hovor nezruší.

Nikdy jej nezdvihnem a dnešok nie je výnimkou.

Teraz je rad na mne. Odošlem krátku správu.

Som OK.

Smutne sa pousmejem. Dookola iba dve slová. Päť písmen.

Prvé týždne som čakala na odpoveď, ale žiadna neprišla. Bol to mamin spôsob, ako mi dať najavo, že aj ona sa hnevá. Navzájom sa trestáme mlčaním a poznám ju dosť dobre, aby som vedela, že prvá neustúpi.

Tvrdohlavosť som zdedila po nej.

Vzdychnem. Pred dvoma rokmi som bola niekým celkom iným. Chodila som na gymnázium, mala som brigádu, pár kamarátok, chlapca, čo ma zbožňoval, prehnane starostlivú mamu, skvelého otca a staršiu sestru, ktorú mi mama až otravne často dávala za príklad.

Mala som normálny sedemnásťročný život, užívala som si prázdniny a svet mi ležal pri nohách. Aspoň som si to myslela.

V to leto som si všimla, že s našimi niečo nie je v poriadku, ale spočiatku som tomu neprikladala veľký vý-

znam. Ich vzťah bol odjakživa turbulentný. Vždy sa hádali, napriek tomu som nikdy nepochybovala o ich láske.

Mama je rozumná, zodpovedná, spoľahlivá a trocha upätá. Všade chodí načas, nikdy neodíde z kuchyne, kým neумыje riad, a zbožňuje plánovanie. Prvý januárový týždeň vždy strávi tým, že rozplánuje celý rok – kam sa pôjde, kedy a čo sa tam bude robiť. Podľa dôležitosti majú aktivity pridelené výkričníky – jeden znamená nízku dôležitosť a štyri maximálnu. Ak sme sa odchýlili od rozvrhu, mami na nervozita stúpala úmerne k počtu výkričníkov. Pri štyroch výkričníkoch to už vlastne ani nebola nervozita, ale hystéria. Raz som sa pošmykla na chodníku a zlomila si nohu. Iná mama by sa zľakla. Moja mi vytkla, či som s tým nemohla dva týždne počkať. Mali sme naplánovanú dovolenku, ktorá sa kvôli mne zrušila. Tri výkričníky, Júlia! Zazerala na mňa tri dni (neviem, či išlo o náhodu, alebo to súviselo s počtom výkričníkov).

Posledný rok, ktorý sme ešte strávili všetci spolu, si dokonca určila približný dátum, kedy bude chorá – podľa svojej osobnej štatistiky a štatistik chorobnosti v našom okrese z minulého roka. Takmer som odpadla, keď v tom termíne naozaj ochorela. Ani by som sa nedivila, keby bola deň predtým oblizovať kľučky v nemocnici.

Otec bol iný v každom ohľade. Miloval voľnosť, smiech a spontánnosť. Bláznivý dobrodruh, ktorý na žiaden nápad, akokoľvek šialený, nepovedal nie. Bol živel a ľudia ho mali radi.

Nechápala som, ako sa mohli dať s mamou dokopy. On sa na mňa vždy len usmial, mykol plecami a povedal: „Láska.“

Ich odlišné povahy boli príčinou stoviek hádok.

Ja a moja sestra Hermína sme rovnako rozdielne.

Po fyzickej stránke sa podobám na mamu a sestra na otca. Čo sa týka povahy, Hermína je ako mama bez extrém-

mov. Puberta ju obišla, z dieťaťa sa vzápätí stala dospelá žena. Je odo mňa o dva roky staršia, ale nikdy nemala frajera. Všetku pozornosť venovala štúdiu, pretože od neho závisela celá jej budúcnosť. Muži počkajú.

Keď nám raz túto úvahu predostrela pri večeri, mama na mňa uprela taký dlhý a významný pohľad, až netrafila lyžicou do taniera a vyliala na seba pohár vína. Smiala som sa tak veľmi, až som spadla zo stoličky.

Niežebý som Mínu neľúbila, ale máme veľmi málo spoločného, nikdy sme si nevytvorili dôverné sesterské puto. Možno za to môže aj mama, pretože nás ustavične porovnávala a väčšinou v môj neprospech. Po otcovej smrti sme sa jedna druhej vzdialili ešte väčšmi. Po mojom odchode mi napísala niekoľko esemesiek, ale rýchlo to vzdala.

Môj vzťah s otcom bol úplne iný. Vytvorili sme spoločenstvo, do ktorého mama a sestra nepatrili. Nerozumeli tomu a myslím, že mamu to trochu desilo.

Hádali sa, čo je dobré a čo deštruktívne pre moju vyvíjajúcu sa osobnosť, ako to mama nazývala. A podľa nej bolo deštruktívne všetko, čo aspoň z diaľky pripomínalo zábavu.

Veľmi sa snažila urobiť zo mňa Hermínu a držať ma na krátko, čím nás s otcom dohnala k tomu, že sme tajili, čo sa dalo.

Keď mi zakázala prespať u frajera, otec ma podporil v historke, že prespávam u kamarátky, a dokonca ma k nemu zaviezol. Pri vystupovaní na mňa veselo žmurkol: „Kondóm, dcéra moja, kondóm.“

Vtedy som z auta naoko znechutene ušla, ale vonku som sa smiala. Prepašovával ma na večierky, písal mi ospravedlnenky, keď som sa uliala zo školy, a na jeho motorke som jazdila už v šestnástich. Už ako trinásťročná som mala vlastnú krosovú motorku, ktorú sme ukrývali v garáži otcovho kamaráta na opačnej strane mesta. A keď

som sa prvýkrát opila, presvedčil mamu, že mám brušnú chrípku.

Otec bol prezidentom miestneho nezávislého motorárskeho klubu Lynx Brotherhood, Bratstva rysov, a hoci nešlo o klasický MC klub, ktorý vyžaduje veľkú angažovanosť, mal mnoho povinností a vo vrcholnej sezóne bol doma málo. V tom roku to však bolo iné. Hádky bývali malichernejšie a pomaly sa vytrácali bežné prejavy náklonnosti. Robilo mi to starosti, ale verila som, že časom bude všetko ako predtým.

Omyl.

Jedného slnečného augustového dňa mama s otcom zvolali rodinnú poradu. Bola som protivná, pretože som sa chystala s Marekom na kúpalisko. V okamihu, keď moja predvídateľná, usporiadaná a poctivá mama oznámila, že sa s otcom rozvádzajú, som však na kúpalisko úplne zabudla.

Dôvod?

Mama sa s niekým zoznámila.

Myslela som si, že je to zlý vtip. Moja mama už otca nemiluje? Stretáva sa s iným mužom? Dlho sme s Mínou len hlúpo civeli a neboli schopné slova. Mama nás roztrasene ubezpečovala, že nás obe budú stále ľúbiť, že ju to mrzí, že sa na všetkom dohodli a ostávajú priateľmi. Už neboli spolu šťastní, ocko sa sťahuje, ale zostane v meste a budeme sa vídať, koľko budeme chcieť.

Otec celý čas mlčal a tváril sa pokojne, ale poznala som ho príliš dobre. Videla som bolesť v jeho očiach. On mamu stále miloval. Nevzdával sa ľahko, nebol slaboch ani zbabel. Keby veril, že mamu môže získať späť, bojoval by o ňu. To znamenalo, že mame na tom druhom mužovi skutočne záležalo.

Cítila som voči mame takú zlosť, že som sa radšej zdvihla a ušla, aby som nepovedala niečo, čo by som neskôr ľutovala.

Otec sa odsťahoval okamžite – do bytu kamaráta dlhodobo pracujúceho v zahraničí. A ja s ním.

Týždeň som nereagovala na mamine pokusy o kontakt, potom prišla za mnou osobne. Bez slova som vstala a odišla.

Celé hodiny som sedela pri Váhu a pozorovala vodu. Otec poobede odišiel na akciu klubu Kysuckí bastardi a mal sa vrátiť až na druhý deň. Odmietol ma vziať so sebou, vraj to nie je nič pre mladé dievčatá. Už o tom klube hovoril niekoľkokrát a nikdy to nebolo nič pekné. Keď som sa ho opýtala, prečo chce ísť k nim, len smutne pokrčil plecami s tým, že sa potrebuje rozptýliť. Nerozumela som tomu – prečo nešiel do niektorého spriateleneho klubu? Prečo chcel ísť práve do klubu, ktorý bol v rozpore s jeho hodnotami?

Vrátila som sa neskoro večer a na gauči ma čakala uplakaná babka.

Čo sa stalo, mám vyskladané z útržkov informácií od mamy, babky, záchranárov a policajtov. Naši sa pohádali. Mama chcela, aby som sa vrátila domov, ale otec trval na tom, že chcem bývať s ním. Mama sa vyhrážala súdom, otec neustúpil. Zostali visieť na mŕtvom bode. Po jej odchode šiel otec k babke, aby sa trocha upokojil, pretože nerád jazdil pod vplyvom emócií. Na cestu vyrazil s hodinovým meškaním, kamarát, ktorý ho sprevádzal, šiel niekoľko metrov pred ním – dostal šmyk na olejovej škvrne, spadol z motorky a tá sa ďalej kĺzala po ceste. Otec prudko strhol motorku do protismeru, aby doňho nenarazil. Pri tom manévri sa neudržal na mašine a vletel rovno pod kamión. Otcov kamarát prežil. Irónia je, že motorke sa až na doškriabané padacie rámy nič nestalo.

Prvé dni som neplakala. Fungovala som, komunikovala, jedla, vykonávala bežné činnosti. Ako autopilot, záchranný mechanizmus tela.

V skutočnosti som bola pohltená bolesťou. Najbližší človek v mojom živote bol preč. Predstava, že ho už nikdy neuvidím, nikdy ma neobjíme, nikdy ma nezahreje jeho úsmev, vo mne niečo zlomila. Stará Júlia bola dieťa. Šťastné, bezstarostné, milované. Nová Júlia poznala priveľkú bolesť, ale málo poznala život, aby mohla byť ženou. A tak som visela kdesi v priestore, nevediac, kto vlastne som.

Z pohrebu si pamätám tri veci.

Otcovu truhlu, čiernu a jednoduchú. Rozrušil ma kontrast, ako taká obyčajná vec môže uchovávať takého výnimočného človeka.

Motorkárov, ktorí prišli vzdať otcovi hold. Muselo ich tam byť vyše sto. Mali pokojný, pevný postoj a v tvári pokoru. Nášivky na vestách ich zadeľovali do klubov a určovali hodnoti, ale všetci mali niečo spoločné – horela v nich obrovská vášeň k jazde, pre ktorú sa občas zomiera. Chápali pominuteľnosť života. Pri srdci ma zahriali spomienkové nášivky na vestách členov otcovho klubu, *In memory of Haso* a *R. I. P. Haso*.

Raz, keď bol ešte len viceprezident a ja čerstvá školáčka, sa prevalilo, že pokladník si ulieva peniaze bokom. Otca to tak rozčúľilo, že po ňom hodil hasák, ktorý práve držal v ruke. Len zázrakom ho trafil iba do pleca. Zlomil mu kľúčnu kosť, ale to mu nestačilo. Bol taký nahnevaný, že ho zvalil na zem a odfarbil ho – odpáral mu nášivku z chrbta aj z hrude a vyhodil ho na ulicu. Odvtedy mu už nikto nepovedal inak ako Haso.

Už som predtým bola na pohrebe motorkára, takže som vedela, čo bude nasledovať. Keď kládli truhlu do zeme, všetci našartovali motorky a túrovali motor. To vrčanie bolo ohlušujúce a ja som bola zaň nesmierne vďačná. Bol to spôsob rozlúčky, ktorému som rozumela. Po pohrebe šli ešte pred náš dom, kde vrčali rovnako.

Posledná vec, ktorú si pamätám, je hystéria, keď som si

uvedomila, že v tej truhle je naozaj otec, že je to skutočné a definitívne. Nasmerovala som hnev na mamu, vykričala som jej hrozné veci.

Že je odporný pokrytec.

Že ju nenávidím.

Že zničila našu rodinu.

Že mala radšej zomrieť ona.

Dúfala som, že mi to prinesie úľavu. V skutočnosti to bolo naopak.

Ešte dnes ma previnilo pichne v hrudi, keď si vybavím maminu zhrozenú bledú tvár.

V ten deň som skončila v nemocnici na sedatívach.

Otca sme pochovali a ja som musela žiť ďalej. Upadla som do apatie a s mamou sme sa nerozprávali. Nechcela som ju nenávidieť ani sa na ňu hnevať. Hlava chápala, že to bola nešťastná nehoda a ona za to nemôže, srdce však tomu nerozumelo. Potrebovalo vinníka, aby sa zbavilo aspoň kúska bolesti. Neustále sa mi do hlavy vkrádala jedna a tá istá myšlienka: keby sa nechcela rozviešť, otec by žil. Druhého motorkára, ktorý nepriamo nehodu zapríčinil, som neobviňovala. Na pohreb neprišiel, ležal v nemocnici, ale neskôr sa objavil u nás s plačom a prosbami o odpustenie. Ani na okamih som voči nemu nepocítila nič iné ako ľútosť.

Prestala som chodiť do práce, stretávať sa s kamarátmi, športovať, niektoré dni som zabudla jesť. Bola som v škole alebo zavretá v izbe. Mama toho chlapa nevodila domov, ale vždy som vedela, keď spala uňho, a zožieralo ma to.

Keď mi babka asi po štyroch mesiacoch povedala, aby som so sebou niečo robila, pretože otec by to takto nechcel, akoby mi dala facku.

Prebralo ma to, lebo aj keď tu otec už nebol, chcela som žiť tak, aby bol na mňa hrdý.

Lenže ako sa mám znovu prebrať k životu?

Keď som na druhý deň išla zo školy, prekvapene som si uvedomila, že kráčam popri tetovacom a pírsingovom štúdiu. Zdalo sa mi, že ma volá...

Tam sa začalo moje úsilie o návrat do reality.

Dala som si urobiť pírsing do obočia aj do pupku a obe uši som si dala prestreliť ešte dvakrát.

Na ľavú stranu hrude som si dala vytetovať zložitú čiernu mandalu, akú mal otec na pleci. Po mesiaci som si dala na hánky ľavej ruky vytetovať HASO, na každý prst jedno písmeno.

Nafarbila som si vlasy namodro a polovicu hlavy vystrihala na tri centimetre.

Vybrala som sa stopom na koncert Rammsteinu v Budapešti a domov som prišla o týždeň.

Osemnásť narodeniny som strávila pri otcovom hrobe. Opila som sa tam do nemoty z jeho tajných garážových zásob. Striedavo som plakala a vracala, zatiaľ čo doma sa konala moja oslava, na ktorú som sa nedostavila. Nakoniec som zaspala pritúlená k otcovmu náhrobku, objímajúc fľašu Jacka Danielsa. Ráno ma zobudila policajná hliadka, ktorú na mňa zavolať správca cintorína.

Videla som v telke reportáž o mužovi, čo v Komárne skákal do vody z pätnásťmetrovej výšky. Kontaktovala som ho cez internet a skočili sme spolu. Tých pár sekúnd voľného pádu bolo super. Ľadová voda až taká super nebola. Keď mi dochádzal vzduch a nevynárala som sa nad hladinu, ukázalo sa, že mám veľmi silný pud sebazáchovy. To bola dobrá informácia – síce som nevedela, ako žiť, ale nechcela som zomrieť.

Prišla som o panenstvo s chlapom, ktorého som spoznala v bare. Na zadnom sedadle starej toyoty. Myslel si, že sa volám Linda. Nepáčil sa mi. Ani chlap, ani sex. Keď jeho auto odfrčalo, myslela som na Mareka. Už dávno mal iné

dievča, ale nezazlievala som mu to. Dva mesiace po otcovej smrti sa so mnou každý deň pokúšal hovoriť a ja som ho ignorovala.

A mama? Tá sa išla zo mňa zblázniť.

Raz som sa jej pokúsila vysvetliť, že sa len chcem zobudiť, ale nechápala to. Videla iba to, čo robím, dôvody ju nezaujímali. Po tej cintorínskej párty na mňa vyletela, že aj Mína prišla o otca, ale nestalo sa z nej to, čo zo mňa. To. Ako by som ani nebola človek. Viem, že z nej hovorilo zúfalstvo, a ešte v ten deň sa mi ospravedlnila, ale jej slová vo mne vyvolali dojem, že je so mnou niečo zle, že som pokazená, pretože Mína šla ďalej a ja to nedokážem. Keď sa na to spätne pozerám, vtedy som sa definitívne uzatvorila do seba. Prestala som sa snažiť niečo mame vysvetliť a nechala som ju, nech si myslí, čo chce.

Zaplatila mi šialene drahého psychoterapeuta, s ktorým som sa chcela rozprávať. Veľmi som chcela. Ale iba som otvárala ústa a nevychádzal z nich žiaden zvuk.

Zúfalo som potrebovala pomoc a nevedela som, kde ju hľadať alebo ako o ňu požiadať. Necítila som v sebe ani iskierku života.

Zmaturovala som skôr z ľútosti než vďaka vedomostiam a napriek zhoršeným výsledkom ma prijali na vysokú školu. Štúdium som vzdala ešte pred koncom prvého semestra – neurobila som ani jednu skúšku.

Vzťah s mamou sa zhoršoval závažným tempom. Myslela si, že jej ubližujem schválne, aby som ju potrestala za otcovu smrť.

Oznámila mi, že jej priateľ Tomáš sa k nám sťahuje. Vraj na mňa brala ohľad pridlho a nikam to nevedlo.

Predstava, že iný muž zaujme otcovo miesto v našej rodine, spôsobila, že som ani nedobehla do kúpeľne a vyvrátila obed do kuchynského drezu.

Mama ma niekoľkokrát požiadala, aby som sa s ním zoznámila, zašla s nimi na večeru, do kina. Vždy som odmietla. Rozprávať sa s ním mi pripadalo ako zrada voči otcovi.

Iste, bolo to nezmyselné, ale v tom čase na moje pocity nezaberali logické úvahy ani racionálne vysvetlenia. Keď som sa ich snažila ovládnuť, okamžite som mala hlavu ako vo zveráku. Čím viac som sa presviedčala, že to, čo cítim, je nerozumné, tým viac sa zvyšoval tlak, až kým som nemala pocit, že mi rozdrví lebku. Rýchlo som pochopila, že jediné, čo môžem so svojimi pocitmi robiť, je ríadiť sa nimi.

Mama už očividne stratila trpezlivosť, pretože mi nedala veľa času, aby som sa s jej rozhodnutím vyrovnala. V pondelok mi to oznámila a v sobotu ráno som našla v obvyčke dôsledne označené škatule.

Dlho som pozerala na jednu z nich s nápisom *Knihy*, položenú na otcovom kresle. Chcela som si vybaviť obraz, ako tam sedával a čítal noviny, ale videla som iba tú debilnú škatuľu. Zaletela som pohľadom k polici, kde ešte pred týždňom stáli naše spoločné fotky. Boli preč, zostali tam len tie, kde som ja a Mína. Mama mala pravdu. Ona otcovu smrť zvládla oveľa lepšie než ja. Smútila, ale nezničilo ju to.

Chýbala mi stará Júlia.

Stála som tam stratená v úvahách, kým nebuchli vchodové dvere a nezačula som mužský hlas.

Rýchlo som sa presunula do svojej izby, zbalila si kufor a ušla k babke. Pred mamou som sa zmohla iba na chabé „prepáč, mami, ja nemôžem“.

U babky som strávila šesť týždňov. Mama mi pravidelne volala, ale nenavštívila ma. Vedela som, že je to pre ňu ťažké, a vážila som si priestor, ktorý mi poskytla.

Nakoniec som prišla domov.

Zbaliť si ďalšie veci.

Mamina reakcia bola búrlivá. Kričala, vyhrážala sa a zakazovala. Všetko, čo som dala do kufra, mi z neho vyhodila, dokonca sa ma snažila udržať doma násilím, kým ju jej priateľ nezastavil. Chápala som jej bezmocnosť. Mala som devätnásť, bola som dospelá a ona v skutočnosti nemohla urobiť nič, aby ma zastavila. Odišla som po dvoch hodinách, len s pasom v zadnom vrecku nohavíc, ktorý som si vybavila spolu so strateným občianskym pred niekoľkými mesiacmi. To bolo naposledy, čo som mamu videla.

Našťastie som mala peniaze.

Dvetisíc som si zarobila za dva roky práce v kníhkupectve a ďalších dvetisíc mi našetril otec. Pred šiestimi rokmi založil na moje meno sporiaci účet. Mama o ňom nevedela, a keďže bol na moje meno a ďalšou oprávnenou osobou bola babka, nebol súčasťou dedičského konania. Bol to môj motorkový fond. V šestnástich som si spravila vodičské oprávnenie na malé motorky a z fondu sme kúpili moju prvú motorku. Mama takmer vyskočila z kože. Na sedemnásť narodeniny ma v garáži čakala ďalšia motorka, na ktorej som oficiálne nemohla jazdiť, keďže vodičák na ňu som si mohla spraviť až v osemnástich. Ale aj tak som jazdila, občas sme to s otcom riskli. Mnohé večery sme strávili uvažovaním, za aký model ju vymeníme, keď budem mať dvadsať, tretíkrát zložím skúšky a výber motorky už nebude nijako obmedzený zákonom. Otec často hovorieval, že legislatíva je v tomto smere výnimočne otravná. Pravidlá nikdy neboli jeho silnou stránkou. Bolo mi smutno z predstavy, že naše plány vyjdú nazmar, ale tie peniaze som teraz potrebovala.

„Urob, čo musíš, zlatko, a vráť sa,“ povedala mi babka, keď ma na letisku objala na rozlúčku.

Pocítila som k nej takú silnú lásku, až mi vhrkli slzy do očí.

Babkino pochopenie ma utvrdilo v tom, že som sa rozhodla správne. Jednoducho som musela urobiť niečo, čo zobudí starú Júliu.

Stála som pred tabuľou odletov a čakala na destináciu, ktorá so mnou bude rezonovať.

Reykjavík?

Bohužiaľ, všetky miesta vypredané.

Caracas?

Nestíham získať víza.

Colombo?

Posledné spoločné leto sme boli s otcom v Thajsku. Ázia mi pripadala bezpečná aj pre osamelú ženu.

Voľné miesta? Áno, dve.

Víza? Do 24 hodín.

Čas odletu bol o trinásť hodín, čo spolu so samotným letom krátko presahovalo limit na vybavenie víz. Zostávalo mi dúfať, že sa nevyskytne žiadny problém, pretože ma na letisku otočia a posadia na prvé lietadlo z krajiny.

Hop alebo trop.

Kúpila som si letenku a rýchlo požiadala o víza s príplatkom za zrýchlené vybavenie. Email mi pípol v momente, keď som si strkala batoh do batožinového boxu v lietadle.

Na Srí Lanke som strávila mesiac, ale nebola som typická turistka s bedekrom v jednej ruke a s foťákom v druhej. Neriadila som sa presným plánom, netušila som vopred, čo budem v daný deň robiť a kam sa presuniem. Myslela som málo. Pozorovala som okolie a všetko precífovala. Hodiny som sedávala v chrámoch pred obrovskými sochami Budhu a nechávala cez seba prechádzať vlny pokoja. Znova som trúchlila za otcom, ale tento plač bol iný, očistný. Bolesť sa zmenšovala.

Stravovala som sa v pouličných stánkoch, vypila litre fantastického čaju, cestovala miestnymi autobusmi a tuk-

tukmi – malými motorizovanými trojkolkami, ktoré slúžili ako taxi. Spávala som u domácich, ktorí prenajímali jednu-dve izby, aby si zarobili. Len čo som opustila nejaké mesto, zabudla som jeho názov. Nemala som knižného sprievodcu a nepoužívala som internet, nenaháňala som sa za pamiatkami, ktoré som chcela vidieť.

Zlom nastal v meste Dambulla koncom tretieho týždňa. Navštívila som jaskynný chrámový komplex, jeden z najznámejších na Srí Lanke. Tomuto typu pamiatok som sa kvôli návalu turistov vyhýbala, ale čímsi ma k sebe ťahal. Celé hodiny som sedela na zemi, obklopená desiatkami sôch Budhu. Plakala som ako nikdy. Najskôr to boli křčovité vzlyky, hlasné a hlboké, ktoré mi otriasali celým telom, potom poľavili do tichého plaču. Slzy mi tiekli prúdom, hlavu aj srdce som mala pokojné. S každou slzou však prichádzala úľava, prestupovala každú bunku môjho tela. Občas sa niekto pristavil a ponúkol mi pomoc. Keď sa mi už minuli slzy, sedela som a počúvala svoj dych. Vtedy si ku mne prisadol mních. Príliš blízko na to, koľko priesťtoru sme okolo seba mali, ale zároveň dosť ďaleko, aby nezasahoval do môjho osobného priestoru. Trvalo mi dlho, kým som k nemu otočila tvár, hoci som vycítila, že presne na to čaká.

Mala som pocit, že sa nedíva na mňa, ale do môjho vnútra a má prístup k všetkému, čo v sebe ukrývam.

Zadržala som dych a on sa láskavo usmial. Úsmev sa mu odrazil v očiach a rozjasnil vráskavé črty tváre.

Potom ku mne prehovoril. Peknou, zrozumiteľnou angličtinou povedal jedinú vetu, kým vstal a pokojným krokom odkráčal.

Svetlo prichádza cez utrpenie.

Slová sa mi dookola premieľali v hlave. Dokonca som ich niekoľkokrát vyslovila nahlas, aby som vyskúšala, ako chutia na jazyku.